

Raision hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportti 2024

Hyvinvointijaosto 06.03.2025 § 8
775/00.01.02.00/2023

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Hyvinvoivat kaupunkilaiset ovat niin elinvoimaisen kunnan kuin hyvinvointialueen edellytys. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sekä hyvinvointialueen että kuntien lakisääteinen tehtävä. Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveystä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Terveysthuoltolaissa (1326/2010) määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä sisältyen kaikkiin kaupungin lakisääteisiin tehtäviin. Kaupungin tavoitteena on tarjota mahdollisuudet ja olosuhteet niin aktiiviseen, arvostavaan kuin hyvinvoivaan elämään sekä turvalliseen ja viihtyisään toimintaympäristöön. Hyvinvointityö linkittyy kaupungin strategiaan ja tekee myös omalta osaltaan strategiaa näkyväksi kaupunkilaisille käytännön tasolla.

Kunnan hyvinvointikertomustyö

Hyvinvointikertomustyö on osa kaupungin strategista johtamista sekä yhteinen työväline, jolla voidaan suunnitella, seurata, arvioida ja raportoida kunnan laaja-alaista hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistä. Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan eli hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen sekä hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi. Hyvinvointikertomustyöhön kuuluu vuotuinen tavoitteita ja toimenpiteitä tarkentava suunnittelu osana toiminta- ja talousarviota. Hyvinvointikertomustyöstä raportoidaan vuosittain valtuustolle. Raision hallintosääntö 28b§ mukaisesti vuosittain valmistellaan valtuustolle annettava raportti kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä.

Valtuustolle on aiemmin raportoitu eri väestöryhmien hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä ja muutoksista hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden valmistelun yhteydessä vuonna 2024, eli sekä osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 2024-2025 että siihen linkittyvissä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa 2024-2025 ja suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi 2024-2025. Nämä hyvinvointikertomusosat ovat näiden suunnitelmien LIITE-osiossa, ja niissä on hyödynnetty viimeisintä voimassa olevaa indikaattoritietoa vuodelta 2023. Ne ovat toimineet pohjana hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden asettelussa.

Indikaattoritieto vuoden 2024 tiedoilla on päivittynyt vasta muutamien indikaattorien osalta alkuvuoteen 2025 mennessä. Indikaattorit päivittyvät pääsääntöisesti huhti-toukokuun aikana kesäkuuhun mennessä, poikkeuksena THL kouluterveyskyselyiden tulokset, jotka päivittyvästä

vasta syyskuussa 2025. Vuoden 2024 tiedot tullaan liittämään osaksi valtuustokauden laajaa hyvinvointikertomustyötä, kun vuoden 2025 aikana valmistellaan myös laaja hyvinvointikertomus koko valtuustokaudesta 2022-2025. Laajassa hyvinvointikertomuksessa kerrotaan tarkemmin eri väestöryhmien osalta hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, kehityskulusta, toimenpiteiden toteutumisesta ja kehittämistarpeista, joita hyödynnetään uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportti 2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa 2024 raportoidaan hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden 2024-2025 toimenpiteiden toteutumista vuoden 2024 aikana. Nostoja Raision kaupungin terveyden edistämisen aktiivisuudesta (TEAvisari) ja HYTE-kertoimesta –osiossa avataan TEAvisaria ja sen vaikuttavuutta myös HYTE-kertoimen näkökulmasta. Osiossa kerrotaan tarkemmin tästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosasta eli kannustimesta kunnalle. Nostoja eri ikäisten raisiolaisten hyvinvoinnin tilasta -osioon on koostettu tietoa eri ikäisten raisiolaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista tekijöistä ja muutoksista. Nämä auttavat kohdentamaan suunnitelmallisesti resursseja toimenpiteisiin vuoden 2025-2026 aikana ja ovat hyödynnettävissä niin strategia- ja työsuunnitelmissa kuin laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelussa.

Vuosiraportissa 2024 on hyödynnetty Raision hyvinvointisuunnitelmien yhteydessä liitteenä raportoituja hyvinvointikertomustietoja eli vuoden 2023 tietoa, sekä päivitetty uusin tilannekuva niiden indikaattorien osalta, jotka ovat jo saatavilla vuoden 2024 tiedoilla. Tilannekuvan indikaattorit ovat hyvinvointityön mittareita ja ne sisältävät myös HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit sähköisen hyvinvointikertomustyön vähimmäistietosisällön mukaisesti.

Toimenpiteitä on toteutettu aktiivisesti koko vuoden 2024 aikana niin Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 kuin siihen linkittyvien lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 ja suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi 2024-2025 painopisteiden osalta. Suurin osa toimenpiteistä ovat toteutuneet tai toteutuneet osittain. Joukossa on kuitenkin myös vielä toteutumista odottavia toimenpiteitä mutta niidenkin osalta on suunnitelma toteutusaikataulusta vuoden 2025 aikana.

Toimenpiteiden toteutuksessa näkyy verkostollinen ja moniammatillinen yhteistyö niin eri toimialojen kuin eri sidosryhmien kesken. Toimenpiteiden edistymistä on edistetty kaikilla toimialoilla ja eri ikäisten kaupunkilaisten arjen toimintaympäristöissä. Poikkihallinnollista yhteistyötä tehdään kaupungin kaikkien toimialojen, muiden kuntien, Varhan, järjestöjen ja yhdistysten, seurakunnan, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kaupungissa edellytyksiä hyvinvoinnille ja terveydelle luovat niin koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt, viher- ja virkistysalueet, ympäristön tila, vesihuolto, kotoutumisen ja työllisyyden tukeminen sekä monet muut kunnan tehtävät, jotka näkyvät myös toimenpiteissä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyö ja rakenteet Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Varhan kanssa ovat vahvistuneet vuoden 2024 aikana. Varha ja kunnat ovat kehittäneet sekä yhteensovittaneet palveluitaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi Raisiossa. Vuoden 2024 aikana Varha ja alueen kunnat valmistelivat tiiviissä yhteistyössä kuvaukset hyvinvoinnin ja terveyden

yhdyspinnoista, roolituksista ja työnjaosta yhdyspinnoilla neljän teeman osalta eli terveellisten elintapojen edistäminen, ehkäisevä päihdetyö, väkivallan ehkäisy sekä mielen hyvinvoinnin edistäminen ja ehkäisevä mielenterveystyö. Yhteistyön näkökulmasta rakenteet ovatkin vahvistuneet ja alueella on toiminut hyte-yhdyspintatyön osalta useita aktiivisia yhdyspintatyöryhmiä ja verkostoja. Näiden verkostoiden kautta on vahvistettu myös tiedolla johtamista sekä valmisteltu ja jalkautettu yhteisiä, vaikuttavia toimintamalleja Raisioon eri ikäisten kaupunkilaisten toimintaympäristöihin. Raisio on kaikissa alueellisissa hyte-yhdyspintatoimintamalleissa ja piloteissa mukana kuntakumppanina.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Hyvinvointijaosto merkitsee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportin 2024 tiedoksi ja päättää lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.